

§ 140

Helsingin pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien päivitys

HEL 2020-003089 T 11 01 01

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi Helsingin pohjavesialueiden suojelusuunnitelman. Suojelusuunnitelma on liitteenä 1: Helsingin pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivitys

Esittelijä

va. yksikön päällikkö
Jari-Pekka Pääkkönen

Lisätiedot

Ville Hahkala, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32005
ville.hahkala(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivityksen taustaa

Helsingin pohjavesialueille on laadittu suojelusuunnitelmat 1999 (Santahamina ja Isosaari) ja 2003 (Vuosaari, Vartiokylä ja Tattarisuo), ja suunnitelmien päivitys on ollut tarpeen jo jonkin aikaa. Pohjaveden laatu uhkaa Helsingissä erityisesti tiheä rakentaminen, liikenne ja teollisuus- sekä yritystoiminta. Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2016–2021 Vuosaaren, Vartiokylän ja Tattarisuon pohjavesialueet on luokiteltu riskipohjavesialueiksi kohonneiden kloridipitoisuuksien vuoksi. Alueista Tattarisuon kemiallinen tila on huono pohjaveden korkean kloridipitoisuuden vuoksi.

Alkuvuonna 2019 Uudenmaan ELY-keskus tarkisti pohjavesialueiden luokitukset ja rajaukset Helsingissä, jolloin Vartiokylän pohjavesialueen

luokitus muuttui 1E-luokkaan (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen) ja Isosaaren pohjavesialueen luokitus laskettiin 2-luokkaan. Samalla todettiin tarve jo vanhentuneiden suojelusuunnitelmien päivitykseen. Helsingin pohjavesialueilla on lähes 20 vuodessa tapahtunut paljon maankäytön muutoksia ja tässä ajassa myös pohjavesialueilla rakentamiseen liittyvä ohjeistus on lisääntynyt ja selkeytynyt. Päivitystyössä oli käytettävissä runsaasti aineistoa ja mm. viimeaikaisia selvityksiä pääkaupunkiseudun pohjavesialueiden käytettävyydestä ja tilasta sekä vuoden 2018 pohjavesiyhteistarkkailun pohjaveden laatutietoja.

Suojelusuunnitelman päivitystyö tehtiin Helsingin kaupungin toimeksiannosta. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:ssä työn toteutuksesta vastasi suunnittelija Vilma Lindgren ja pohjavesiasiantuntija Anna-Liisa Kivimäki. Lähtötietoja kerättiin yhteistyössä Helsingin kaupungin, Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän (HSY), Uudenmaan ELY-keskuksen, Helsingin pelastuslaitoksen ja Puolustusvoimien kanssa.

Suojelusuunnitelman päivityksen tavoitteet

- Kriisiajan vedenottamoiden vedenlaadun turvaaminen tulevaisuudessakin. Vaikka Helsingissä ei käytetä pohjavettä vedenhankintaan, on olemassa olevien pohjavesialueiden suojelu ja vedenlaadun tarkkailu tärkeää
- Yhteistyön lisääminen pelastus- ja ympäristöviranomaisten välillä onnettomuustilanteiden nopean toiminnan turvaamiseksi pohjavesialueilla
- Pohjavesiriskien tunnistamisen helpottaminen pelastustoiminnassa
- Suojelusuunnitelman toimenpideohjelmassa esitetään arvio edellisten suojelusuunnitelmien (1999 ja 2003) toimenpiteiden toteutumisesta, ja konkreettiset tavat miten varmistetaan ehdotettujen uusien toimenpiteiden toteutuminen

Suojelusuunnitelman sisältö

Suojelusuunnitelmassa on kuvattu pohjavesialueiden hydrogeologiset olosuhteet, pohjaveden laadun mahdolliset muutokset viimeisen 10 vuoden ajalta, pohjaveden laatua ja määrää uhkaavat riskitekijät sekä toimenpidesuosituksien riskien vähentämiseksi. Toimenpiteet sisältävät ohjeistuksia siitä, miten pohjaveden suojelu tulee ottaa huomioon maankäytön ja rakentamisen suunnittelussa.

Suojelusuunnitelman kiireellisimmät toimenpide-ehdotukset

- Tattarisuon pohjavesialueen viereinen teollisuusalue sijaitsee pohjaveden purkautumisalueella ja alueen toiminta aiheuttaa riskiä pohjavedelle. Alueen valvontaa tulee tehostaa ja alueen kokonaisvaltaista riskienhallintaa kehittää.
- Rakennettaessa Maaperän tietojärjestelmässä oleville kiinteistöille, joilla maaperä on mahdollisesti tai todetusti pilaantunut, tulee varmistaa maaperän ja pohjaveden puhtaus tutkimuksin ennen rakentamista.
- Helsingin pelastuslaitoksen ylläpitämät tiedot kiinteistöillä sijaitsevista öljysäiliöistä on pidettävä ajan tasalla ja tietojen saatavuutta tulisi parantaa.
- Pelastustoiminnassa käytettävät sammutusvaahdot ja muut aineet ovat ympäristölle haitallisia, mutta sammutusvesien hallintaan ei ole toistaiseksi kiinnitetty vielä tarpeeksi huomiota. Sammutusvesien hallitussuunnitelmat niin Pelastuslaitoksen kuin toiminnanharjoittajien toimesta tulisi laatia mahdollisimman pian.
- 2019 voimaan tulleessa asemakaavassa mainitut teiden pohjavesi-suojausrakenteet Lahden- ja Porvoonväylän liittymäalueella, sillä teiden suolauksesta johtuen läheisen varavedenottamon vedenlaatu on huonontunut.
- Vuosaaren, Vartiokylän ja Tattarisuon pohjavesialueilla ehdotetaan tehtäväksi pohjavedessä esiintyvien haitallisten aineiden kartoitus 3–5 vuoden välein, pohjaveden laatuun vaikuttavien riskitoimintojen vaikutusten seuraamiseksi.
- Hulevesien imeytystä tulisi tehostaa pohjavesialueilla muodostuvan pohjaveden määrän turvaamiseksi. Tätä varten ehdotetaan laadittavaksi pohjavesialueilla tapahtuvaan imeytykseen soveltuvien hulevesien laatukriteerit.
- Pelastustoiminnassa Helsingissä on tarvetta virka-ajan ulkopuoliselle ympäristöasiantuntijapäivystykselle ympäristöä vaarantavan onnettomuuden tapahtuessa. Ympäri vuorokautisen päivystyksen järjestämiseksi tarvitaan yhteistyötä Uudenmaan ELY-keskuksen, Helsingin kaupungin, Pelastuslaitoksen ja Suomen ympäristökeskuksen kesken.

Suojelutoimenpiteiden toteutumisen seuranta

Pohjavesialueen suojelutoimenpiteiden toteutumisen seuranta ja tarvittavien jatkotoimenpiteiden suunnittelua varten nimetään seurantar ryhmä. Seurantar ryhmä määrittelee myös eri toimenpiteiden toteuttami-

10.06.2021

Asia/22

sen aikataulun. Viranomaisten ja toimijoiden välinen tiedonvaihto on tärkeää pohjavesien suojelun tehostamiseksi ja sen varmistamiseksi, että pohjaveden laatu säilyy vedenhankintakäyttöön soveltuvana.

Esittelijä

va. yksikön päällikkö
Jari-Pekka Pääkkönen

Lisätiedot

Ville Hahkala, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32005
ville.hahkala(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano